

Varnæs Sogns Kirkeblad

APRIL / MAJ 2022 · 36. ÅRGANG

"Kristus på korset". Relief fra prædikestol (1606).
"MIN HOPEN TO GODT ALLEIN".

INDHOLD

Lynet blinker, jorden bæver	2
Konfirmation	2
Gudstjenesteliste	3
Engle i musik og billeder	4
Besøg i kirken	6
Nyt fra menighedsrådet	7
Kirkegårdenes betydning gennem tiderne	7
Forår på Varnæs kirkegård	9
Navne, adresser og andre nyttige oplysninger	9

Lynet blinker, jorden bæver

Påskén handler om to jordrystelser, som Vorherre Jesus forvolder. Den første jordrystelse fik alle falske håb til at styrte i grus. Den skete, da Jesus døde. Matthæus beretter (kap. 27,51), at da skjalv jorden, og klipperne revnede. Disciplenes håb om, at Jesus skulle føre det jødiske folk til sejr mod den romerske besættelsesmagt, brast. Den døde mand på korset betød de store drømmes død.

Men det var kun disciplenes egne store drømme, der døde langfredag. Guds drømme på vores vegne er større. Og de kan ikke dø. Det er de drømme, der skaber virkeligheden. Når Guds drømme går i opfyldelse, rystes grundvolden i vores tilværelse. Alle vore drømme og forestillinger bliver overgået af Livets Gud. Disciplene rystedes for anden gang påskemorgen.

De havde så småt affundet sig med en tilværelse i skyggen af langfredag. En tilværelse, der ender i smerte og død. De var klar til at lægge al deres gudsfrygt og kærlighed i et gravsted. De troede, Guds lod til dem var at blive trofaste gravstedspassere. Da forstyrrede Livets Gud gravfreden.

Det er Guds kærlighed, der er på færde i påskén. Kærligheden kaster vores falske håb omkuld og rusker os ud af vores mismod med en voldsomhed, der får den gamle jord til at bæve. Rystede i deres grundvold og oplyst af Himlens lyn så og forstod disciplene påskemorgen, at Guds virkelighed overgår de dristigste forventninger.

Vi rystes, når vi bliver skuffede over Livets Gud. Men vi rystes endnu mere, når vi møder Guds mirakler og hans livgivende kærlighed i opstandelsen.

Glædelig påske!
Sognepræst Sidsel Lyster

Konfirmation

Store bededag, fredag den 13. maj 2022 kl. 10, konfirmeres disse unge mennesker i Varnæs kirke af vores sognepræst Sidsel Jensdatter Lyster.

Fra kl. 8.30-12.00 kan der afleveres gaver og kort i konfirmandernes poser i konfirmandstuen. Kl. 9.15 tages der gruppefoto, og kl. 10.00 begynder gudstjenesten.

- Jeppe Alnor Andersen, Kidingvej 28, Bovrup
- Zilas Winzini Andersen, Solvænget 28, Bovrup
- Magnus Bruun Andresen, Sønderborgvej 188, Svejrup
- Mikkel Appel, Gl Skolevej 19, Varnæs
- Stine Urban Asmussen, Varnæsvej 743, Bovrup
- Jakob Bendix Boe, Sønderborgvej 163, Tumbøl
- Julie Vestergaard Bomm, Mølløvænget 19A, Hostrupskov
- Rasmus Christiansen, Bovrup Storegade 20C, Bovrup
- Elias Funda Faaborg, Varnæsrigvej 1B, Varnæs
- Tobias Popp Holm, Brokbjergvej 8, Bovrup
- Signe Ella Lyster, Varnæsvej 700, Varnæs
- Mathilde Uldall Mætze, Bovrup Storegade 11, Bovrup
- Simon Raschat, Varnæs Søndergade 1, 1., Varnæs
- Meta Edel-Marie Schnell, Vibevej 1, Varnæs
- Josephine Greve Schmidt, Kielsbjergvej 6, Bovrup

Kirkepersonalet og menighedsrådet ønsker konfirmanderne hjertelig tillykke.

I dagens anledning opfordres alle til at hejse flaget for at fejre og festliggøre dagen for vores konfirmander.

Skærtorsdag

Den 14. april kl. 16.00 mødes vi til gudstjeneste.

Efter gudstjenesten er der fællesspisning med lam, brød og druer. Forhåndstilmelding til fællesspisning på kirkegårdskontoret. Telefon: 20 58 31 62.

Mail: varnaes-kirke@mail.dk

Kr. Himmelfartsdag

Der afholdes gudstjeneste torsdag den 26. maj 2022 kl. 12.30-13.00 på sportspladsen i Varnæs.

I tilfælde af regn afholdes gudstjenesten inde i teltet.

Visionsmøde

Onsdag den 6. april kl. 17.30 i konfirmandstuen, Varnæsvej 700.

- Orientering om året der er gået.
- Hvordan er vi kommet igennem coronaen.
- Der er kommet en del nye borgere til byen. Hvordan byder vi dem velkommen som kirke.
- Alle er velkomne og kom gerne med ideer til nye tiltag.

Der serveres et stykke smørrebrød med øl/vand og kaffe.

Friluftsgudstjeneste 2. pinsedag

Vanen tro holder vi friluftsgudstjeneste 2. pinsedag.

I kan læse nærmere om arrangementet på kirkens hjemmeside og i kirkens våbenhus.

APRIL

3. april kl. 10.00. Mariæ bebudelsesdag.

Sidsel Lyster.

10. april kl. 9.30. Palmesøndag.

Maria Theresia Treschow-Kühl.

14. april kl. 16.00. Skærtorsdag.

Sidsel Lyster.

Fællesspisning efter gudstjenesten. Se omtale.

15. april kl. 10.00. Langfredag.

Sidsel Lyster.

17. april kl. 10.00. Påskedag.

Sidsel Lyster.

18. april kl. 10.00. 2. påskedag.

Sidsel Lyster.

19. april kl. 17.00. Stille- og meditationsgudstjeneste.

Maria Theresia Treschow-Kühl.

24. april kl. 10.00. 1. s. e. påske.

Sidsel Lyster.

MAJ

01. maj kl. 09.30. 2. s. e. påske.

Maria Theresia Treschow-Kühl.

08. maj kl. 10.00. 3. s. e. påske.

Sidsel Lyster. Guldkonfirmation.

13. maj kl. 10.00. Store bededag.

Sidsel Lyster. Konfirmation. Se omtale.

15. maj kl. 19.30. 4. s. e. påske.

Sidsel Lyster. Taizé-gudstjeneste. Se omtale.

22. maj kl. 09.30. 5. s. e. påske.

Maria Theresia Treschow-Kühl.

26. maj kl. 12.30. Kristi himmelfartsdag.

Sidsel Lyster. Sted: Sportspladsen. Se omtale.

29. maj kl. 10.00. 6. s. e. påske.

Sidsel Lyster.

HUSK efter gudstjenesten den 3. april genplanter vi "Junker Viggens Løn" ved en lille "højtidelighed og fortællingen om Junker Vigge præsenteres i en ultrakort version.

Taizégudstjeneste

Søndag den 15. maj kl. 19.30, laver vi en Taizé-gudstjeneste igen, i anledning af store bededag. Kom og oplev den stemningsfulde kirke og syng med på de smukke meditative sange. Har du lyst til at øve en 2.stemme eller spille et instrument til gudstjenesten, bedes du kontakte kirkens organist Anne-Mette Karstoft på telefon: 2889 3887.

Mail: amp.karstoft@googlemail.com

Engle i musik og billeder

Begrebet engle anvendes også i nyere tids kunst og musik. Her får begrebet engle helt nyt og spændende indhold.

I Steffen Brandts smukke sang ”En falden Engel” fra 2001 beskriver han med musikken og teksten om en engel sine personlige stemninger og følelser. Der er smerte, gråd, og længsel i hans englesang. Men også lys i mørket, håb og befrielse: ”Følg mig over dybe dale, indtil smerten holder op. Flyv min engel, op mod vinden, kys den mørke nat farvel”.

Her får begrebet ”engel” en ny dimension gennem musik og ord, som smelter sammen og lader englens lys skinne i mørket.

På kunstmuseet ”Aros” i Aarhus har der for nylig været en stor udstilling med den engelske maler J.M.W. Turner (1775-1851). Udstillingen har fået titlen ”Sun is God”, ”Solen er Gud”, som hævdes at være det sidste kunstneren sagde på sit dødsleje. I et

af sine malerier ”Englen står i solen” lader Turner ærkeenglen Mikael svæve ud mod beskueren i en overflod af lys. Det er et altgennemstrømmende og opløsende lys, som udvisker konturerne på de menneskeskikkelser, der også befinder sig i lyset. Turner var tiltrukket af motiver, hvor lyset bryder mørket. Her fremstår englen som et lysende væsen og kunne måske opfattes som en ” næsten usynlig budbringer af lyset fra Gud”.

I Birthe Møllers hyggelige og kreative hjem, Søndermarksvej 40, er der ud over mange fine keramiske værker også plads til forskellige billeder af engle. Birthe har f.eks. malet et lille maleri af ærkeenglen Michael. Det er et lille billede, men har en stor udstråling i kraft af lysende farver. Det passer godt med hendes tro på engle, som skaber kontakt til den åndelige verden. Birthe fortæller om mødet med en anden virkelighed, som manifesterer sig for hende på forskellige måder: Det kan være

*”Englen står i solen”
(J.M.W. Turner)*

*”Ærkeenglen Michael”
(2014) Kridt og olie. Birthe Møller*

lyde, berøringer, som giver følelsen af varme, og frem for alt følelsen af at blive fyldt med LIVSLYS, symboliseret ved en skinnende sølvtråd. Inde i stuen hos Birthe lige oppe over brændeovnen, hænger der et lille iøjnefaldende billede, som forestiller en engel med fire hvide vinger. Kigger man nærmere, kan man godt se, at englen forestiller Kristus med hvide englevinger. Birthe fortæller, at det er en ikon, som hun også har beskæftiget sig med at male.

Birthe tror på, at hvert menneske har en skytsengel, som forsøger at skabe tryghed og godhed omkring os. Englen er med os, helt fra vi bliver født, til vi dør. Hun har selv oplevet at se en skikkelse med ”ravøjne”, som udstrålede et klart lys. Hun opfattede det som en skytsengel, som ville passe på hende. Hun fortæller, at man har

*Ikon af Kristus med fire hvide englevinger
(2013) Olie og bladguld. Birthe Møller*

mulighed for at bede sin engel om hjælp eller råbe om hjælp, hvis man har behov for det. Birthe holder meget af salmen ”Min Jesus, lad mit hjerte få” og nævner, at den vil hun have sunget, når hun skal begraves. Hun var engang kommet ind i Varnæs kirke og havde brug for bede oppe foran alteret. Hun kunne ikke lade være med at synge salmen inde i kirken, og da hun kom uden for, kunne hun høre, at fuglene sang, men da hun kiggede op i luften, var der ingen fugle. Hun undrede sig meget.

Det kan være svært at forholde sig til andre menneskers oplevelser af mere uhandgribelig karakter. Er det bare fantasi og drømmesyn, eller er der en sandhedsværdi i oplevelserne? Det må være op til den enkelte selv at afgøre.

Tak til Birthe fordi du turde at sætte ord på dine personlige oplevelser. Det må være en gave at kunne male fantasier og drømmesyn og dermed fastholde dem i den konkrete virkelighed. På den måde kan andre også få et indtryk af oplevelsen.

”Der findes en revne i alting, hvor lyset kan komme ind”. Sådan synger sangeren Leonard Cohen i en af sine meget poetiske sange. I Johannesevangeliet hedder det: ”I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket”. Jeg kan ikke lade være med at tænke på lys - lys i det mørkeste mørke, når jeg tænker på det, jeg nu har læst og hørt om engle. I Inge-manns morgensalme hedder det i første vers: ”Lysets engel går med glans gennem himmelporte” – i morgenlyset, når mørket forsvinder, og solen igen står op, møder vi ”Lysets engel”. Lige nu i februar og marts kommer lyset heldigvis igen tilbage efter en mørk og streng vintertid.

Ann Nissen / Januar 2022

Besøg i kirken

I forbindelse med kyndelmisse blev vi inviteret til at gå ind i kirken med et lille lys og syngesangen ”Det lille lys jeg har”, derfor ville vi gerne besøge kirken inden, så børnene kunne se kirken, og vi kunne lave en lille generalprøve på vores sang, som vi sang for præsten.

Da vi kom til kirken, blev vi vist rundt af graveren, som fortalte om kirkegården og kapellet, ligesom vi var oppe i klokketårnet og fik lov til at høre kirkeklokkerne.

Inde i kirken fortalte præsten om de forskellige ting, og vi var oppe ved alteret, hvor børnene opdagede en lille lem i muren omme bagved alteret. Børnene var også oppe på prædikestolen, vi så døbefonten, ligesom vi var oppe ved orglet, som børnene fik lov at spille lidt på.

Børnene var meget interesserede og engagerede og syntes, at det var meget spændende. Bagefter spiste vi vor medbragte mad i konfirmandstuen, og præsten fortalte om Noahs Ark. Til sidst var vi ude og se kaninerne i det gamle bagehus, der hører til præstegården.

Både før og bagefter har børnene talt meget om besøget, ligesom de har talt meget med deres forældre om besøget. De talte meget om de kendte nogen, der var blevet døbt, konfirmeret eller begravet her eller på andre kirkegårde.

Det var en meget stor oplevelse, hvor vi kom vidt omkring i samtalerne med børnene. Vi har bl.a. talt om, at vi fejrer lysets komme, og at Gud lyser over hele verden, og at det er derfor vi bærer lyset ind i kirken.

Børnene har øvet og glædet sig rigtig meget til søndagen, hvor de skulle bære lyset ind og det blev en meget dejlig dag med stor opbakning fra forældre og bedsteforældre. Det var en familiegudstjeneste, hvor præsten talte direkte og forståeligt til børnene. Mange tak for en dejlig dag.

Med venlig hilsen
Dorthe og Anette
Børnehaven Regnbuen

Nyt fra menighedsrådet

Efter et år med mange udfordringer, er det dejligt at vi igen er ved at være tilbage i de ”vante gænger”.

Vi er utrolig glade for, at vi nu kan genoptage de traditioner, som vi var nødsaget til at lade hvile på grund af corona. Vi glæder os således til påsken og vores fællesspisning skærtorsdag og ser også frem til at kunne holde konfirmationen på store bededag. Så er det nemlig rigtig forår, hvilket også understreges af, at vi igen kan afholde den lidt anderledes gudstjeneste på sportspladsen Kr. himmelfartsdag som en del af Byfesten.

Vi har ansat en frisk ung mand som midlertidig vikar på kirkegården. Magnus er 20 år gammel og holder nu et sabbatår, efter at han har afsluttet sin HHX-uddannelse på IBC i Aabenraa, Magnus har været lærer vikar på en skole i Tanzania og har også været tilknyttet børnehaven i Klipleve som vikar.

Menighedsrådet afholder Visionsmøde onsdag en 6. april kl.17.30, hvor alle er velkomne. Se omtalen på side 3.

I forbindelse med vores projekt med indeklimaet i præstegården blev der den 24. marts afholdt et møde med den arkitekt, som er sat på sagen. I skrivende stund kender vi ikke udfaldet af mødet og derfor heller ikke hvordan renoveringen vil blive grebet an, så derfor forhåbentligt mere nyt i næste udgave af kirkebladet.

Noget der fylder og påvirker os alle, er krigen i Ukraine og de rædsler, den medfører. Kirken vil gerne hjælpe evt. flygtninge, som måtte lande i vores sogn, og vi vil derfor gerne bede alle, som har eller får kendskab til ukrainske flygtninge i Varnæs sogn, om at kontakte menighedsrådet eller præsten.

*På menighedsrådets vegne
Anne Marie*

Kirkegårdenes betydning gennem tiderne

I sidste nummer af kirkebladet skrev jeg om mit eget valg af gravsted og en ganske traditionel begravelse på en kirkegård. I dag vælger mange anderledes og alternative begravelses-/bisættelsesformer: Aske, der strøs i havet, urnenedsættelse på privat grund, skovkirkegårde, kistebegravelse i plæne eller andet.

Det er der forskellige årsager til. Før boede man generation efter generation i det samme sogn, og det betød, at der var mange store familiegravsteder på kirkegårdene, især på landet. I dag flytter mange fra deres fødeegn, og de store familiegravsteder nedlægges, dels fordi de er dyre at opretholde, og dels fordi de ikke kan passes af

pårørende, der ikke længere bor i området. Det er synd, fordi vores kirkegårde har stor betydning for vores lokale historie og sammenhængskraft, og mindstenene fortæller, hvem vi står på skuldrene af. Derfor er kirkegårde ikke kun et sted, hvor man mindes sine døde, men et sted, der peger tilbage, dels på vores egen familiefortælling, men også generelt på sognets fælles historie.

I 1992 skrev Leif Arffmann, tidl. formand for foreningen kirkegårds kultur, således: At vandre på en dansk kirkegård er at stifte bekendtskab med historie, arkitektur, teologi, filosofi, kunsthistorie, geologi, landskabsarkitektur osv. – dvs. en meget alsidig funktion, som bør bevares.

På grund af de mange nedlagte gravsteder og dermed meget forandrede kirkegårde kom i 1987 en lov om registrering af bevaringsværdige gravminder. Den havde fokus på det almindelige, det tidstypiske og det lokalhistoriske og ikke kun på det prangende og storslåede. Det gav problemer i forhold til at nedlægge gravsteder med bevaringsværdige sten, hvor skulle man anbringe disse sten? Mulighederne var enten at frede hele gravstedet, så pasningen, og dermed omkostningen, blev pålagt kirkegården eller/og oprette særlige områder, lapidarer, hvor stenene blev samlet.

Dige og lindetræer ved Varnæs kirke ca. 2016.

Ligesom gravstederne hører kirkegårdens træer, buske og planter med til kulturarven. Mange kirkegårde har alleer eller er omkranset af flere hundrede år gamle træer, som mange generationer har færdedes under. Det grønne medvirker til kirkegården som rekreativt område, hvor vi finder trøst i vores sorg, men også ro og fred i en stresset hverdag. Beplantningen har været emne for en diskussion om, hvorvidt man skulle plante dystre, mørke nåletræer, der fremmer melankolien, eller lyse løvtræer og åbne plæner. Undersøgelser viser, at begge former for beplantning har en rekreativ virkning, og at forskellige stemninger altid har haft betydning for kirkegårdens besøgende.

Kirkegårds kulturens bevarelse er en tvangsarv, som det kræver økonomiske ressourcer at vedligeholde og er derfor blevet en økonomisk byrde, hvor den i stedet burde ses som en gave til gavn for os alle. I over tusinde år er der rejst gravminder på vores kirkegårde, som fortæller om skiftende tiders kultur- og kunstsyn, som nu er ved at gå tabt.

Mit håb er, at kirkegårdene igen bliver vedligeholdt med respekt for både fortid, nutid og fremtid.

*Kirsten Krog
Januar 2022*

*Kirkegården ved Mariekirken i Sønderborg.
Udlagt med græs i tidligere gravsteder.*

Forår på Varnæs kirkegård

Efter en temmelig våd og blæsende vinter er solen kommet frem fra sit skjul. Det gør alting nemmere, når solen skinner, og forårsblomsterne begynder at pible frem rundt på kirkegården.

Vi har fået en ny kollega, som afløser Else på kirkegården, indtil hun kommer på fuld tid igen. Se nærmere præsentation af Magnus under ”Nyt fra menighedsrådet” på side 6.

I uge 12 begynder Kasper og Magnus at tage gran af og ordne gravstederne, så de er klar til, at der kan plantes stedmoderblomster inden påske, de steder, hvor der er aftaler om det. Til dem, der selv sørger for at tage gran af gravstedet, står der kurve ved hvert affaldsstativ. Er der personale på kirkegården, må I gerne låne en trillebør. I april /maj klippes hækkene rundt om gravstederne, og der bliver plantet efter, de steder, der mangler hækplanter.

Forårshilsen fra kirkegårdens personale

Kirkebil

Bestilles senest onsdag inden søndagens gudstjeneste og fem dage inden andre arrangementer.

Henvendelse til Sten Kruse, tlf. 30 96 16 06, mail: stenvkruse@gmail.com

KONTAKT

Sognepræst: Sidsel J. Lyster tlf. 21 48 99 80
Mail: sj@km.dk

Graver: Else Stie Kuhlmann
Stationsvej 16, Hovslund, 6230 Rødekro, tlf. 42 19 86 74

Organist: Anne-Mette Karstoft,
Adelbyer Kirchenweg 34, 24943 Flensborg,
tlf. 28 89 38 87, Mail: Amp.karstoft@googlemail.com

Menighedsrådsformand: Anne Marie Laier
Varnæsvigvej 39, 6200 Aabenraa
Tlf. 29 42 77 24, Mail: Hapa@post11.tele.dk

Kirkevæрге: Rolf Thiesen, Bovrup Kirkevej 6,
tlf. 40 17 16 65, Mail: Rolfthiesen@gmail.com

Kirkegårdskontoret: tlf. 20 58 31 62
Mail: Varnaes-kirke@mail.dk

VARNÆS SOGNS KIRKEBLAD

UDGIVET AF MENIGHEDSRÅDET
REG.NR.: 8060
KONTO NR.: 1076856

REDAKTION:
Sten Kruse, Ann Nissen
Sidsel J. Lyster

Tryk: Grafisk Arbejde - www.grafisk-arbejde.dk

Find Varnæs Kirke på:
www.varnaeskirke.dk eller Varnæs Kirke

OBS: alle angivelser af datoer og arrangementer med forbehold